

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/72/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321201923
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2021:6321201923.1

Uznesenie

Okresný súd Brezno, v právnej veci starostlivosti o maloletého W. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, syna W. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., B. X.. T. XXX/X, t.č. bytom K. G., W., B. XXXX a Y. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, takto

rozhodol:

I. Súd v y h l a s u j e , že nemá právomoc konať v právnej veci starostlivosti o maloletého W. P., nar. XX.XX.XXXX, na návrh matky o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorým sa domáha zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného na maloletého zo strany jeho otca a konanie z a s t a v u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom zo dňa 14.08.2021, doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.08.2021, sa matka maloletého domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému W. P., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletý“) tak, aby maloletý bol zverený do jej osobnej starostlivosti a otec maloletého, aby bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého výživným. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý je narodený mimo manželstva. Otec na výchovu maloletého neprispieva ani na jeho potreby a výživu. V súčasnosti nemá informácie o súčasnom zamestnaní a pobyte otca maloletého. Ona hradí všetky náklady spojené s domácnosťou, a to nájomné 13.000,- Kč, internet 1.000,- Kč, škôlku 1.000,- Kč, potraviny, oblečenie, hračky výlety čo spolu pomaly robí 10.000,- Kč. Otec dlhšiu dobu nereaguje ohľadom úpravy výživného na maloletého.

2. Na výzvu súdu matka maloletého predložila doklady, a to potvrdenie Mateřskej školy K. W., X. XXXX., zo dňa 10.09.2021, z ktorého vyplýva, že maloletý chodí do materskej školy od 01.11.2020. V školskom roku 2021/2022 sú stanovené pravidelné mesačné platby za vzdelávanie 650,- Kč mesačne a stravné cca 840,- Kč mesačne (cena strany za 1 celý deň je 40,- Kč, a to len pri účasti dieťaťa v materskej škole). V septembri 2021 matka už uhradila uvedenú čiastku 650,- Kč + 730,- Kč stravné. Ďalej materská škola stanovila platbu vo výške 500,- Kč/školský rok na akcie a pomôcky pre deti; táto čiastka bola matkou maloletého taktiež už uhradená.

Ďalej matka predložila výplatnú pásku od spoločnosti INDEX NOSLUŠ s.r.o., z ktorej vyplýva, že jej čistý príjem za mesiac júl 2021 bol 21.948,- Kč.

Z predloženej Zmluvy o nájme bytu vyplýva, že matka maloletého túto zmluvu uzavrela ako nájomca dňa 01.07.2021 s prenajímateľkou L. S., predmetom zmluvy je prenájom bytu č. XX, nachádzajúceho sa v W., B. XXXX., na dobu určitú, a to na dobu jedného roka od 01.07.2021 do 01.07.2022 s tým, že nájomca sa týmto zaväzuje platiť prenajímateľovi nájomné vo výške 7.000,- K mesačne.

3. Okresný súd Brezno sa zaoberal otázkou, či je v jeho právomoci konať a rozhodnúť o návrhu matky, ktorého predmetom je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, t.j. zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky a určenie výživného na maloletého zo strany jeho otca.

4. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), konanie sa začína na návrh.

5. Podľa § 112 ods. 1 CMP, na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

6. Podľa § 9 CSP zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa Článku 7 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

10. Podľa bodu 19 preambuly Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, s cieľom zvýšiť právnu istotu, predvídateľnosť a zmluvnú voľnosť účastníkov by toto nariadenie malo účastníkom umožniť zvoliť si dohodou súd podľa vymedzených kritérií právomoci. S cieľom zabezpečiť ochranu slabšieho účastníka by sa takáto voľba súdu mala vylúčiť, ak ide o vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vo veku do 18 rokov.

11. Podľa Článku 3 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

12. Podľa Článku 10 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len "Nariadenie"), ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

13. Podľa bodu 12 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „Nariadenie“), kritériá právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností upravené týmto Nariadením sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa, najmä kritériu blízkosti. To znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa, s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa alebo v dôsledku dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností.

14. Podľa Článku 1 ods. 1 písm. b) Nariadenia, toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

15. Podľa Článku 1 ods. 2 Nariadenia, záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä:

- a) opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom;
- b) opatrovníctva, poručníctva alebo podobných inštitútov;
- c) určenia a úloh osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za osobu dieťaťa alebo jeho majetok, ktoré dieťa zastupujú alebo mu pomáhajú;
- d) umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa;
- e) opatrení na ochranu dieťaťa týkajúcich sa správy, udržiavania alebo nakladania s majetkom dieťaťa.

16. Podľa Článku 2 ods. 7 Nariadenia, pojem "rodičovské práva a povinnosti" označuje všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky. Tento pojem zahŕňa opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom.

17. Podľa Článku 2 ods. 9 Nariadenia, pojem "opatrovnícke právo" zahŕňa práva a povinnosti súvisiace s osobnou starostlivosťou o dieťa, najmä právo určiť miesto pobytu dieťaťa.

18. Podľa Článku 8 ods. 1 Nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

19. Podľa Článku 8 ods. 2 Nariadenia, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

20. Podľa Článku 10 Nariadenia, v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

- a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním, alebo
- b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa zžilo s novým prostredím a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok:
 - i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržované;
 - ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť;
 - iii) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa článku 11 ods. 7;
 - iv) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

21. Podľa Článku 17 Nariadenia, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

22. Nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností. Uvedené sa týka aj určenia a úloh osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za osobu dieťaťa alebo jeho majetok, ktoré dieťa zastupujú alebo mu pomáhajú. Pojem rodičovské práva a povinnosti označuje všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky. Tento pojem zahŕňa aj opatrovnícke právo, ktoré predstavuje najmä právo určiť miesto pobytu dieťaťa. Článok 8 Nariadenia ustanovuje základný princíp na určenie súdov členského štátu, ktoré majú právomoc konať

vo veciach rodičovských práv a povinností, pričom Nariadenie určuje iba členský štát, ktorého súdy majú právomoc, ale neurčuje, ktorý súd v rámci tohto členského štátu je vecne a miestne príslušný; túto otázku ponecháva vnútroštátnym procesným normám. V zmysle Článku 8 Nariadenia je základným atribútom na určenie právomoci „obvyklý pobyt“ maloletého dieťaťa v čase začatia konania. Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa „obvyklý pobyt“ má vykladať v tom zmysle, že tento pobyt zodpovedá miestu, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia.

23. Čo sa týka určenia výživného na maloletého, toto konanie je súčasťou návrhu matky, ktorým sa domáha zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti, t.j. úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, pričom podľa Článku 3 písm. d) Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

24. Pokiaľ ide o ďalšie princípy určenia právomoci vo veci úpravy vyživovacej povinnosti, založené najmä na dohode medzi účastníkmi alebo na voľbe súdu zo strany niektorého z účastníkov, ktorú druhý účastník akceptuje, súd vychádzal z bodu 19 preambuly Nariadenia, v ktorom je uvedené, že pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vo veku do 18 rokov, s cieľom zabezpečiť ochranu slabšieho účastníka, ktorými sú v danom prípade maloleté deti, akákoľvek voľba súdu by sa mala vylúčiť.

25. Jednou zo základných podmienok, za ktorých môže súd konať v danej veci je právomoc súdu. Splnenie tejto procesnej podmienky súd skúma v každom štádiu konania.

26. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z vyššie citovaných právnych noriem. Konanie, predmetom ktorého je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, t.j. zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky a určenie výživného na maloletého zo strany jeho otca, sa začalo dorúčením návrhu na tunajší súd dňa 16.08.2021. Maloletý je narodený mimo manželstva. Z rodného listu maloletého (nachádzajúceho sa na č.l. 2 sp. zn. 8P/179/2019), ako aj z lustrácie v Registri obyvateľov SR (č.l. 3 spisu), vyplýva, že maloletý W. sa narodil dňa XX.XX.XXXX. v X., je štátnym občanom Slovenskej republiky a k trvalému pobytu je prihlásený na adrese: P., B. X. T. XXX/X.. Táto adresa je len evidenčného charakteru. Z obsahu spisu, najmä z návrhu matky maloletého (č.l. 1 spisu), ako aj z listinných dôkazov (č.l. 10-16 spisu), predložených matkou vyplýva, že maloletý spolu so svojou matkou býva v K. G., a to minimálne od 01.11.2020, kedy začal navštevovať Materskú školu v W.. Od 01.07.2021 býva maloletý spolu s matkou v prenajatom byte na adrese: W., B. XXXX.; matka je v K. G. zamestnaná. Z uvedeného je zrejmé, že v obvode Okresného súdu Brezno v súčasnosti maloletý nemá svoj obvyklý pobyt a nemal tu svoj obvyklý pobyt ani v čase začatia konania (16.08.2021). Vzhľadom na časové obdobie, ktoré sa účastníci (maloletý a matka maloletého) zdržiavajú v cudzine, možno predpokladať, že došlo k ich začleneniu do sociálneho a rodinného prostredia v tejto krajine a k vytvoreniu silných väzieb na toto prostredie. Vychádzajúc z uvedeného má tunajší súd za to, že maloletý W. má svoj obvyklý pobyt v K. G., a teda súdy Slovenskej republiky (t.j. ani Okresný súd Brezno) nemajú právomoc konať a rozhodnúť o predmetnom návrhu.

27. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že právomoc konať a rozhodnúť v právnej veci starostlivosti o maloletom W., predmetom ktorého konania je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, majú súdy v K. G., kde má maloletý W. svoj obvyklý pobyt. Za obvyklý pobyt sa považuje miesto, na ktorom sa maloletý trvale zdržuje, prípadne, kde navštevuje aj predškolské zariadenie. Maloletý W. teda nemá na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Preto Okresný súd Brezno vyhlásil, že nemá právomoc vo veci samej konať a rozhodovať, a vzhľadom na to, že nedostatok právomoci je neodstrániteľným nedostatkom procesných podmienok konania, súd toto konanie o návrhu matky, ktorým sa domáha zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti a určenia výživného na maloletého zo strany jeho otca, vedené pod sp. zn. 8P/72/2021, zastavil.

28. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

30. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

31. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

32. Súd rozhodol, že ani jeden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ani jeden z účastníkov sa svojím návrhom nedomáhal náhrady týchto trov, a priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov by súd vzhľadom na okolnosti prípadu nepovažoval za spravodlivé.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v jednom vyhotovení, na Okresný súd Brezno.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).